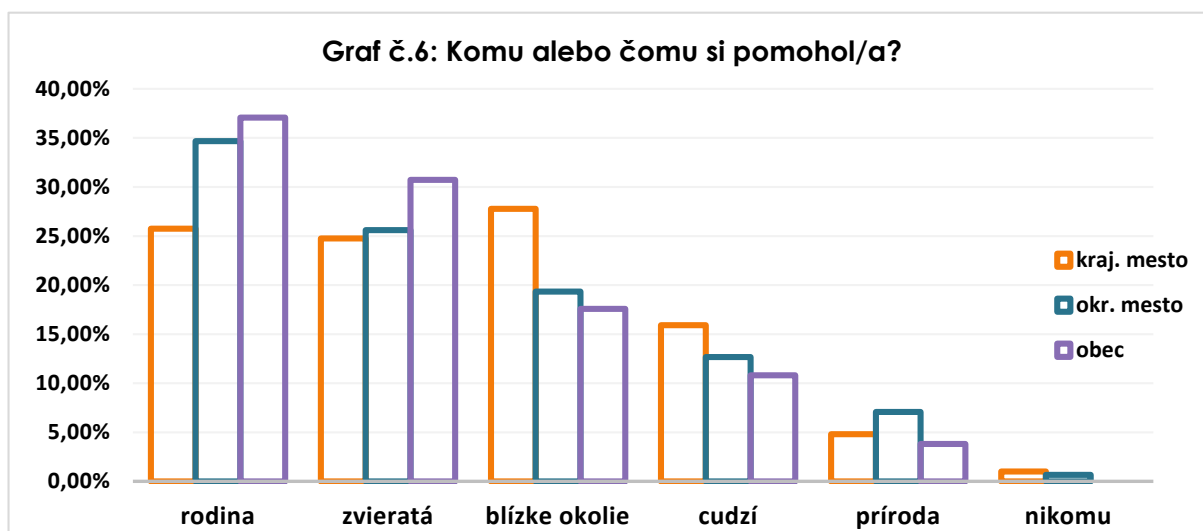

Projekt Detský čin roka je na Slovensku synonymom výchovy k ľudskosti, všímvosti, hrdinstvu a konaniu dobrých skutkov. Pomocou princípu skutočných príbehov inšpiruje a motivuje malé aj veľké deti k malým aj veľkým dobrým skutkom a hrdinstvám. Všíma si každodenné aj mimoriadne činy a prostredníctvom pozitívnych detských vzorov pomáha žiakom a žiačkam na základných školách po celom Slovensku – k dnešnému dňu neuveriteľným viac ako 1 500 000 deťom - porozumieť rozdielu medzi dobrom a zlom, všímvosťou a ľahostajnosťou, hodnotami, ktoré svet okolo nás zlepšujú a tými, ktoré ho, naopak, robia nehostinnejším. Výskumná správa z dielne *Inštitútu pre aktívne občianstvo* nadväzuje na dlhoročné skúsenosti organizátorov projektu. Ako uviedla koordinátorka projektu, Saša Broadhurst-Petrovická, „počas 17 rokov realizácie projektu dostávame od pedagógov spätnú väzbu, podľa ktorej sa príbehy o detských skutkoch vpečaťujú do ich detských čitateľov a ponúkajú im dôležitú skúsenosť pri uvažovaní o svete, o pomoci iným či o spolupatričnosti.“

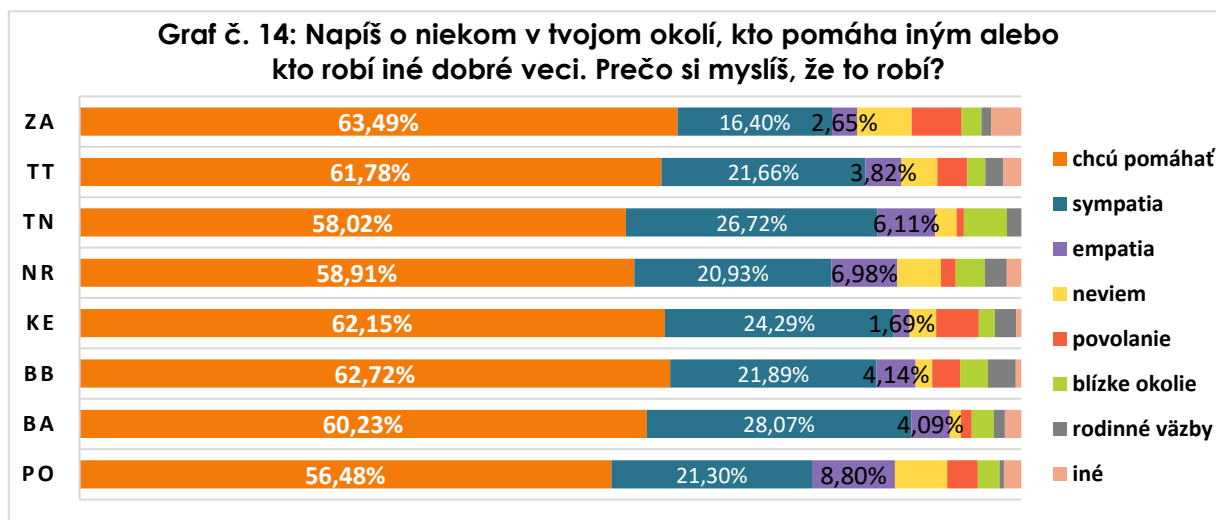
Dotazníkový výskum, zameraný na aktívny, nie deklaratórny, postoj respondentov a respondentiek, anonymne zapojil celkovo až **2055 deť z 29 základných škôl (ZŠ) zo všetkých regiónov Slovenska**. Prebiehal v **2** fázach počas mesiacov september a december **2017**. Medzi prvou a druhou fázou deti pracovali s príbehmi *Detský čin roka* na hodinách etickej výchovy, občianskej náuky či slovenského jazyka.

Najčastejším reportovaným prijímateľom pomoci zo strany detských respondentov a respondentiek, až v jednej tretine prípadov, bola **rodina**. „Starala som sa o mamu, keď bola chorá. Keď jej bola zima prikryla som ju, podávala som jej lieky, urobila som jej čaj a podala vodu. A keď zaspinkala, upozorňovala som bračeka, aby bol ticho, aby ju nezobudil.“ O niečo viac než štvrtinovým cieľom pomoci boli následne **zvieratá**. Treťou a štvrtou najčastejšou kategóriou bola **pomoc „tretím“ osobám**, či už tým klasifikovaným ako blízke (napr. spolužiaci a kamaráti), alebo cudzím ľuďom. U detí z rurálneho prostredia badať zvýšenú frekvenciu interakcie so staršími generáciami vo vlastnej rodine, v mestskom prostredí častejšiu skúsenosť s cudzími ľuďmi a cudzincami.

Detský čin roka 2017:
Výsledky prieskumu medzi žiakmi a žiačkami základných škôl na Slovensku

Zaujímavé sú tiež motivácie, ktoré deti identifikovali vo svojom okolí u osôb pomáhajúcich druhým. **Najvýznamnejšie vnímali vnútornú motiváciu, tzn. že dané osoby chcú pomáhať** – v celoslovenskom priemere po intervencii takto odpovedalo až 60,49% opýtaných. Nakoľko podpora vnútornej motivácie pomáhať druhým na základe pozitívneho vzoru je jednou z hlavných esencií projektu *Detský čin roka*, ide o mimoriadne silný a dôležitý signál poukazujúci na jeho pozitívny dopad. Ďalšími významnými dôvodmi podľa detí boli sympatie, empatia či pomáhajúce povolanie. To môže napovedať pozitívny vzor pre budúcu voľbu povolania dnešných detí.

Je veľmi cenné, že malí respondenti a respondentky samostatne vo významnej miere identifikovali správnosť a potrebu pomáhať druhým ako druh vnútornej motivácie a dokázali ho vlastnými slovami pomenovať (konkrétne 11,27% opýtaných dievčat a 12,20% chlapcov). Silno sýtená bola aj skupina odpovedí, podľa ktorej **pomoc druhým so sebou prináša dobrý pocit**. Vykonávanie dobrých skutkov asociujú s pozitívnymi povahovými a charakterovými vlastnosťami. Vlastné vyjadrenia detí, ako napr. „[l]udia, ktorí chcú a pomáhajú dobrovoľne iným... lebo si z takých ľudí chcem brať príklad, keď mám príležitosť, tak chcem pomôcť“, sú milým vyjadrením faktu, že **aj deti dokážu vnímať a odovzdávať ďalej hodnotu dobra, ľudskosti a všímavosti a že sú plnohodnotnými aktérmi dobročinnosti**.

Na základe týchto exaktných výsledkov možno jednoznačne identifikovať **priamy pozitívny dopad intervencie, tzn. účasti školy v projekte Detský čin roka**, na jej žiakov a žiačky oboch stupňov ZŠ, a to ako v rovine kvantitatívnej (napr. rozsah empatie, porozumenia, všimania si dobrých skutkov a ochoty pomôcť), tak aj kvalitatívnej (napr. hĺbka vlastného zdôvodnenia pomoci druhým či prejavenie komplexnejšieho porozumenia podpore z tretej strany). Vystavenie príbehom dobrej praxe a ďalšia hĺbková práca s nimi (napr. rozhovor, analýza, rolová hra a pod.), ktorú na pravidelnej báze realizujú učitelia a učiteľky na 1. aj 2. stupni ZŠ, **podporuje komplexnejšie vnímanie otázok ľudskej spolupatričnosti, a preto má obrovský potenciál**, v konečnom dôsledku, prispieť k tomu, aby dobro okolo nás rástlo s každou vyrastajúcou generáciou detí a mladých ľudí, resp. budúcich dospelých.